Veileder til Rødts lokallag om bruk av KI

I denne veilederen går vi gjennom hvorfor du bør unngå bruk av KI når du lager visuelt materiell, samt hvilke alternativer som finnes.

Ikke alle lokallag har grafisk kompetanse blant lagets aktive medlemmer. Da kan det være fristende å bruke en KI-modell til å smelle sammen en plakat eller bildepost i en fei. I denne veilederen skal vi gå gjennom hvorfor du ikke burde gjøre dette og hvilke verktøy Rødt tilbyr i stedet.

De fire hovedargumentene mot bruk av KI

1. Rødt har en egen grafisk profil

Rødt har en grafisk profil, som vi ønsker at lagene skal benytte i alle visuell kommunikasjon. Den grafiske profilen gjør partiet lett å kjenne igjen og skaper et helhetlig, profesjonelt uttrykk på tvers av kanaler. Når farger, skrifttyper, logo og visuelle virkemidler brukes konsekvent, styrker det partiets troverdighet og bidrar til å bygge vår felles identitet. Et konsekvent uttrykk signaliserer seriøsitet, stabilitet og profesjonalitet. Det er viktig for at de vi kommuniserer til skal ha tillit til oss. Når du lager visuelt innhold til sosiale medier med KI bidrar du til å svekke det seriøse inntrykket vi ønsker å gi av partiet.

2. KI utnytter andres arbeid uten å betale for det

Alle KI-modeller er trent på allerede eksisterende bilder, illustrasjoner og design. De ulike KI-modellene er programmert til å kjenne igjen ulike visuelle stiler for deretter å etterlikne dem. Men kunstnerne, fotografene, designerne og illustratørene hvis verk KI er trent på har ikke samtykket til at deres verker brukes til å trene opp KI-modellene. De har heller ikke mottatt noen form for kompensasjon. Dermed er selve treningsprosessen i virkeligheten basert på å utnytte andres åndsverk uten å betale for seg.

3. KI-illustrasjoner bidrar til sosial dumping

Å bruke KI til å lage visuelt innhold til sosiale medier beskrives gjerne som sosial dumping, fordi det erstatter fagarbeidet til illustratører, fotografer og designere med billige systemer trent på disse yrkesgruppenes verker uten deres samtykke. Kostnadene presses ned gjennom en avprofesjonalisering av skapende, kreativt arbeid. Lønn, rettigheter og bærekraftige arbeidsvilkår i de kreative yrkene forringes, mens techgigantene blir enda rikere og mektigere.

4. KI driver datasenterboomen

Når du ber KI lage et bilde gjetter modellen hvilke piksler den skal sette sammen for å framstille det du har bedt dem om, basert på en statistisk analyse av materialet den er trent på. Denne prosessen er ekstremt kraftkrevende, og det er årsaken til at KI nå er den viktigste drivkraften i datasenterboomen. Den eksplosive utbredelsen av KI er så kraftkrevende at den truer den globale tilgangen til livsviktige ressurser som vann og strøm.

Norge er et særlig attraktivt land å etablere store datasentre i, blant annet fordi vi har stor tilgang på fornybar kraft, kjølig klima som reduserer behovet for nedkjøling og tilgang på store industriarealer. Men Rødt krever stans i etableringen av nye datasentre, fordi datasentrene driver strømprisene i været, truer naturmangfoldet og bruker opp krafta på bekostning av norsk industri og kraftkrevende klimatiltak. I Norge fordeles strømmen etter «førstemann til mølla»-prinsippet. Men datasenterne skaper få arbeidsplasser og små inntekter for fellesskapet.

Alternativer til bruk av KI

Mediaflow

Det viktigste verktøyet vi tilbyr lokallag som vil lage materiell på egen hånd heter Mediaflow. I Rødts internportal i Mediaflow kan du enkelt lage visuelt innhold egnet for deling i sosiale medier, basert på enkle og intuitive maler. Du finner også svært brukervennlige maler for løpesedler, lokale programmer og kandidatplakater. Malene for trykket materiell produserer ferdige trykkefiler du kan sende ditt lokale trykkeri.

Alt du trenger for å få tilgang til Mediaflow er denne linken: *https://roedt.mediaflowportal.com/intern*

Malene i Mediaflow er laget i tråd med Rødts grafiske profil, og benytter korrekte farger, former og skrifttyper. Du kan bruke fotografier fra Rødts egen bildebase eller laste opp dine egne foto til bruk i materiellet. Husk at du ikke kan bruke bilder du har funnet på Internett uten å innhente tillatelse fra fotografen. Husk alltid å kreditere fotografen i riktig felt i malen.

Eksempler:

Dette bildet er laget i Mediaflow. Det er ikke perfekt, men det er i tråd med Rødts grafiske profil og framstår jordnært, seriøst og tillitsvekkende. At bildet benytter Rødts grafiske profil gjør at mottakeren kan være trygg på at det virkelig er Rødt som har laget det.

Dette bildet er laget med KI. Det framstår overdrevent, generisk og lite troverdig. Det overdrevne uttrykket og mangelen på et visuelt hierarki svekker alvoret i budskapet og undergraver tilliten.

Dette bildet er laget i Mediaflow med malen tilpasset bilder til Facebook-arrangementer.

Dette bildet er KI-generert.

Målet med Mediaflow er at alle lokallag skal få muligheten til å lage eget materiell, både fysisk og digitalt, som ikke avviker fra Rødts profil. Internportalen kommer derfor til å videreutvikles og bygges ut med flere valgmuligheter framover.

Trenger du hjelp til å komme i gang med Mediaflow eller står du fast? Kontakt Rødts infoteam på info@roedt.no

Rødts grafiske profil og håndbok

Rødts grafiske profil består av et sett farger, skrifttyper og regler for bruk av logoen. Alt trykket og digitalt materiell fra Rødt skal utformes i tråd med den grafiske profilen. Dersom det finnes noen i lokallaget med grafikerkompetanse kan dere gjerne lage eget materiell som følger profilen. Den grafiske profilen er beskrevet i detalj i den grafiske håndboka som du finner på denne siden: https://roedt.no/grafisk-materiell

På den samme siden finner du vektoriserte utgaver av partilogoen, og enkelte andre nyttige maler.

Dersom lokallaget vil hyre en grafiker eller designer til å lage større og mer komplisert materiell, for eksempel en valgavis, må vedkommende benytte den grafiske profilen.

Dette sier fagmiljøene

Grafill - Foreningen for design, illustrasjon og visuell kommunikasjon

1. KI er trent på stjålne åndsverk.
Blant skapere verden over er det allment kjent at materialet som generativ KI er trent på er stjålet! KI-genererte illustrasjoner bidrar til å legitimere bruk av maskinlæringsmodeller som er bygget på en massiv opphavsrettskrenkelse. Inntektene går utelukkende til de store tech-selskapene på bekostning av de illustratørene og andre visuelle skapere hvis verk – uten samtykke og kompensasjon – har blitt benyttet i opptreningen av bildegeneratorene.

2. KI undergraver menneskelig håndverk og kompetanse.

Grafill mener at å generere bilder med KI-verktøy, er med på å undergrave håndverket, bransjen og respekten for høyt utdannede fagpersoner. Samfunnet risikerer at verdifull menneskelig kompetanse dør ut. Hvem skal skape nye verk da?

3. KI tar livsgrunnlaget fra de kreative.

I tillegg til det økonomiske tapet ved manglende betaling for opptrening av maskinmodellene, taper illustratører og designere oppdrag til fordel for gratis, KI-genererte bilder som kun er et «prompt» unna. Dette er ikke bare et økonomisk problem for den enkelte illustratør. Det er også et samfunnsøkonomisk problem som utgjør en fare for opphavsretten og kan bidra til et kulturelt og kunstnerisk fattigere samfunn.

4. Med KI kommuniserer du dårligere.

Alt blir gjerne generisk når kunstig intelligens bare genererer og regenererer de samme uttrykkene. Husk at lav kvalitet på bilder underminerer budskapet. Folk fortjener gjennomtenkt og gjennomarbeidet illustrasjon som kommuniserer innholdet som skal formidles. For eksempel er en omslagsillustrasjon mye mer enn et bilde. Det er en visuell fortolkning av bokens innhold, noe som krever høy formgivende kompetanse. Det ligger alltid en intensjon og mange visuelle valg bak en god omslagsillustrasjon. Nettopp derfor blir KI-genererte bilder fra disse bildegeneratorene ofte tomme og flate eller inneholder visuelle feil.

5. Med KI drukner det menneskeskapte.

Verden trenger kunstuttrykk laget av mennesker, for mennesker. Ønsker vi virkelig å gi fra oss vår grunnleggende menneskelighet så lett? Det virker hodeløst å erstatte menneskelig skaperkraft med statistiske variasjoner over stjålne kunstverk uten å tenke over kostnadene.

6. KI er verktøy, ikke kommunikasjon.

Det krever kompetanse å bruke kunstig intelligens i visuell kommunikasjon. Inntil det etiske og opphavsrettslige er avklart, anbefaler vi alle (også designere og illustratører) å utvise varsomhet i bruken.

Oslo Grafiske Fagforening

Carsten Østby Håkonsen, leder i Fellesforbundet avd. 850 Oslo grafiske fagforening

Vi mener bruk av KI for å lage reklame, bilder til sosiale medier og lignende mener vi at det bør begrenses mest mulig.

Årsaken er at verktøyene som brukes til å produsere slik grafikk er trent på bilder, illustrasjoner og design som de ikke har rettigheter til å bruke. Når dette stjålne materialet, som er produsert av profesjonelle som lever av å produsere egne verk, brukes til å generere ny grafikk bidrar det i tillegg til å ta bort inntektsgrunnlaget til designere i dag.

For å lage KI-innhold er man altså avhengig av å bruke stjålet materiale og man bidrar til å svekke inntektsgrunnlaget til mennesker som lever av å produsere grafikk.

I tillegg er vi negative til miljøpåvirkningen KI har og til forbruket av kraft, som vi mener bør prioriteres blant annet ut fra samfunnsnytte og ikke i så stor grad til utenlandske tek-selskaper.